

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

MOC

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Rzeczownik MOC to ciekawe słowo. W zależności od znaczenia różnie poddaje się odmianie i różnie zachowuje się w zdaniu. MOC w znaczeniu 'siła duchowa lub fizyczna', a także 'siła oddziaływania' ma zarówno liczbę pojedynczą, jak i mnogą, zachowuje się w zdaniu jak „uczciwy” rzeczownik i nie wykazuje żadnych dewiacji: Niech moc będzie z wami! Wzywam wszystkie moce światła i ciemności! Z taką mocą ducha, jaką dysponujesz, pokonasz wszelkie zło; Moc uderzenia zwała go z nóg. Ale uwaga! W użyciu technicznym MOC powinna pojawiać się już tylko w liczbie pojedynczej, np. moc produkcyjna zakładu (a nie: moce produkcyjne zakładu), moc różnych rodzajów alkoholu (nie: moce różnych alkoholi). MOC w znaczeniu 'ważność' ma już tylko liczbę pojedynczą, ale wciąż zachowuje się jak zwykły rzeczownik: Oba rozporządzenia tracą moc (nie: tracą moce) z dniem 1 stycznia przyszłego roku; W owym czasie akt ten określany był mianem rozporządzenia z mocą ustawy. MOC w znaczeniu 'bardzo dużo czegoś' traci swój rzeczownikowy charakter: przestaje się odmieniać, a ściślej – występuje tylko w mianowniku i bierniku, ponadto ma takie wymagania składniowe jak liczebnik, czyli narzuca orzeczeniu formę liczby pojedynczej rodzaju nijakiego. Poprawnie: Huragan sprawił, że moc turystów utknęło (nie: utknęła) na wyspie; Moc gości przywitało się (nie: przywitała się) z szacownym jubilatem – ale „w drugą stronę” już tylko: Szacowny jubilat przywitał się z licznymi gośćmi / z wieloma gośćmi (nie: z mocą gości).